

گفت‌وگوی «شرق» با حسین عبده‌تبریزی، اقتصاددان

کسی نمی‌تواند بگوید اقتصاد ایران لیبرال است

حسین عبده‌تبریزی

به وضعیت خصوصی‌سازی در دوران آقای هاشمی، دولت اصلاحات و دولت آقای روحانی نگردید؛ در حالی که خیلی از منتقدان معتقد هستند خصوصی‌سازی یا آزادسازی قیمت‌ها به نحوی رخ داده که نه تنها به سمت اهداف لیبرالیستی پیش نرفته، بلکه اگر آزادسازی قیمتی شده و از جیب مردم برداشته شده است. چرا این مسیر منحرف شد؟

در ابتدا بگویم که من یک ساعت هم کارمند دولت نبوده‌ام و نقشی در سیاست‌های اقتصادی نداشته‌ام.

باین‌حال، باید بگویم اولین خصوصی‌سازی‌ها مربوط به سازمان صنایع ملی ایران و در زمان مدیریت آقای بانکی بود که در آن زمان، چند شرکت مثل بهشهر را از طریق بورس واگذار کردند و از همان موقع حرف و حدیث شروع شد. اولین واگذاری‌ها موجب شد عرصه چنان برای آقای بانکی تنگ شود که مجبور شد کشور را ترک کند و به کانادا برود و سرپرست دانشجویان ایرانی شود و بعد از حدود یک دهه بازگردد. این در حالی بود که کل واگذاری‌ها به اندازه یکی از کارخانه‌های بزرگ نبود و بنگاه‌های خیلی کوچکی در زمان ایشان واگذار شد. واگذاری اصلی در زمان آقای احمدی‌نژاد و ذیل اصل ۴۴ اتفاق افتاد. قبل از این تاریخ، برخی بنگاه‌ها برای عرضه حتی به بورس هم رفته بودند، اما واگذاری انجام نشده بود. اگر آن زمان آزادسازی انجام می‌شد، شاید می‌توانستیم از طریق بازار، انتقال معقول‌تری داشته باشیم. بنابراین بیشتر آن واگذاری‌ها، به نهادهایی رسید که اکنون به آنها خصوصی می‌گویم و سال‌های طولانی تحت نظارت حاکمیت اداره می‌شوند و در واقع هیچ‌یک از آنها بخش خصوصی واقعی نبوده‌اند. اصولاً بخش خصوصی نیز بسیار سخت توانست اندکی بزرگ شود. همچنین باید گفت بخش خصوصی که شکل گرفته، حتی از بخش خصوصی زمان شاه کیفیت بسیار ضعیف‌تری داشت و بنگاه‌های خصوصی کوچکی شکل گرفت که اغلب خانوادگی بودند. ضمن اینکه ساختار اقتصادی کشور به‌گونه‌ای شکل گرفت که شرکت‌های خصوصی که ایجاد شدند، در واقع شرکت‌های بزرگی بودند که بخشی از آنها به حاکمیت متصل بود و معمولاً با نیروهای نظامی ارتباط داشتند. بنابراین فرمایش شما درست است که این شرکت‌ها هیچ‌یک اقتصاد رقابتی واقعی ایجاد نکردند و در هیچ عرصه‌ای اقتصاد

شویوم و برنامه ۲۰ساله نوشته شد؛ زیرا در آن زمان از ترکیه عقب‌تر و از عربستان جلوتر بودیم؛ یعنی GDP کشور از عربستان بزرگ‌تر و از ترکیه کوچک‌تر بود. در دوره آقای احمدی‌نژاد، سیاست‌های پوپولیستی باعث شد تمام منحنی‌های اقتصادی از سال ۸۵ و ۸۶ به سمت پایین حرکت کنند. در زمان آقای حسن روحانی نیز یکی، دو سال وضعیت بهبود مختصری داشت، اما روند عمومی همچنان پایین بود. بنابراین در دهه‌های گذشته، توانستیم به‌طور نسبی بهبودهایی ایجاد کنیم، ولی از سال‌های ۱۳۸۵-۱۳۸۶ تمام شاخص‌های اقتصادی وضعیت عقبگرد و پسرفت را تجربه کردند و سیاست‌های اقتصادی چندان روشنی نیز نبوده است. در واقع سیاست‌های آقای احمدی‌نژاد در تمام حوزه‌های مختلف، سیاست‌هایی پوپولیستی بود. در سال ۱۳۸۵ گزارش می‌آمد که ۵۰ درصد کارمندان دولت مازاد هستند، اما در کمال تعجب می‌بینیم که ایشان یک تا سه میلیون نفر دیگر به کارمندان اضافه کرد یا کارخانه‌ها را در شهرهای مختلف تقسیم کرد و مثلاً طرح‌های ۱۰ هزار تنی فولاد را با این روش به ۱۰ طرح هزار تنی فولاد تبدیل کرد. همین اتفاق در پتروشیمی‌ها افتاد یا سهام عدالت به معنای توزیع کردن سهام بین مردم بود، مسکن مهر هم به همین معنی بود که از دست بخش خصوصی گرفته شد و دولتی شد. اینها یک مجموعه قابل‌ملاحظه‌ای از

سیاست‌ها بودند که به سمت سیاست‌های کوتاه‌مدت پوپولیستی حرکت کردند و از آن به بعد کشور نتوانست به مسیر اصلاح برگردد. در واقع باید بگویم در این مرور کوتاه تاریخچه سیاست‌های اقتصادی کشور در سال‌های اخیر، بعضی مواقع سیاست‌های بازار اعمال شده، اما اینکه سیاست‌های بازار همیشه اعمال شده باشد، نه چنین اتفاقی نیفتاده و باید پرسید کجای این بازار رقابت بوده است؟ یعنی الان این همه مراکز قدرت که ایجاد شده‌اند، نشان می‌دهد اصولاً اقتصاد رقابتی نبوده است. حضور این همه نیروی نظامی در اقتصاد، مؤید این است که هرگز اقتصاد بازار واقعی وجود نداشته است.

➤ **درواقع شما اشاره کردید که از ابتدای پیروزی انقلاب تا امروز بیشتر سیاست‌ها به سمت جریان چپ گرایش داشته است.**

ذهنیت حاکم در جامعه هم همین است؛ یعنی ممکن است طرح کنترل قیمت از سوی دولت میان مردم رای بالا بیاورد یا آیا باید مثلاً تاجر اعدام شود؟ تقریباً مردم همین نظر را دارند. ذهنیت عمومی مردم این است که دولت باید کارهایی برای آنها انجام دهد و نکرده است و در واقع از نظر آنها وظایف زیادی بر دوش دولت‌هاست. همچنین این تصور وجود دارد که نفت و گاز سهم مردم است و باید بین مردم تقسیم شود.

➤ **در صحبت‌های شما دقت کردم، اشاره چندانی**

رقابتی برقرار نبود. در تمام حوزه‌ها حضور مراکز قدرت محسوس است و تقریباً هیچ عرصه‌ای را نمی‌توان یافت که بنگاه‌های اقتصادی بدون دخالت این دستگناه‌ها فعالیت کنند.

درباره دوره آقای هاشمی می‌توان به این موضوع انتقاد کرد که نهادهای نظامی وارد بخش‌های اقتصادی شدند، اما پس از آن جمع‌آوری این حضور امکان‌پذیر نبود. در دوره آقای احمدی‌نژاد، این حضور به صورت گسترده شکل گرفت و نهادهای نظامی وارد عرصه اقتصاد شدند؛ از بانک‌ها گرفته تا بورس. این اتفاقات عمدتاً مربوط به دوره آقای احمدی‌نژاد است.

➤ **چرا فرایند خصوصی‌سازی به سمتی رفت که در دولت چهاردهم وزیر اقتصاد اعلام کند در فرایند اصلاح نظام بنگاه‌داری و خصوصی‌سازی، کاش اولین بخشی که به دست بخش خصوصی سپرده می‌شد، همان سازمان خصوصی‌سازی باشد. یا اینکه ما شاهد بازداشت رئیس سازمان خصوصی‌سازی بودیم. علاوه بر این، شما به نکته‌ای هم اشاره کردید که پس از جنگ، حدود ۴۰ درصد جمعیت ایران زیر خط فقر بودند.**

وضعیت فعلی مردم بدتر از آن زمان است. در ابتدای انقلاب، فساد ابعاد گسترده‌ای نداشت، اما اکنون فساد بسیار وسیع شده و دو طبقه ایجاد کرده است؛ یک گروه از مردم که از نظر درآمدی بسیار ضعیف هستند و یک گروه که بسیار ثروتمند شده‌اند و در واقع ثروتمندان نوظهور هستند. در زمان انقلاب این وضعیت حاکم نبود و بسیاری از ثروتمندان با وقوع انقلاب از کشور فرار کرده بودند. اما چرا سیاست‌های اقتصادی به سمت شکل‌گیری دو طبقه فقیر و ثروتمند پیش رفت؟ به‌طور مشخص باید گفت این شکل اقتصاد به معنای واقعی اقتصاد بازار نیست؛ زیرا بازار یعنی رقابت در چارچوب قوانین، اما این اصول در ایران حاکم نشده است. بنابراین نمی‌توان گفت اقتصاد ایران یک اقتصاد بازار مستقل دارد. حتی در مواردی که گروه‌های خصوصی تلاش می‌کنند فعالیت کنند، آزادی واقعی ندارند و کسی که وارد بورس یا بازار دانش‌بنیان می‌شود، ممکن است با موانع و محدودیت‌هایی مواجه شود و نهادهای قدرتمند بازی را به هم بزنند. در واقع ساختار اجازه نمی‌دهد یک جوان با بهره‌گیری از دانش و مهارت خود بتواند وارد بازار شده و پولدار شود.

ادامه در
صفحه ۴

جشنواره قرعه‌کشی حساب‌های

قرض الحسنه پس‌انداز بانک رفاه کارگران

با مهربانی‌هایتان، دل‌هایی گرم و امیدهایی زنده می‌شوند

۱/۵۶۶ جایزه ویژه نقدی هریک به ارزش ۲/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال

۱/۵۶۶ کمک‌هزینه خرید خودرو ساخت داخل هریک به ارزش ۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال

۱/۵۶۶ کمک هزینه خرید لوازم خانگی تولید داخل هر یک به ارزش ۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال

و هزاران جایزه نقدی دیگر

شرایط شرکت در قرعه‌کشی

- حفظ حداقل موجودی ۱۰۰۰۰/۰۰۰ ریال طی ۳ ماه یا ۹۰ روز متوالی از تاریخ ۱۴۰۴/۰۴/۰۱ تا پایان ۱۴۰۵/۰۶/۲۷
- مفتوح بودن حساب و داشتن حداقل موجودی (۱۰۰۰۰/۰۰۰ ریال) در روز برگزاری قرعه‌کشی
- دارا بودن کد شهاب

آخرین مهلت افتتاح حساب یا تکمیل موجودی ۱۴۰۵/۰۳/۳۱

مرکز پاسخگویی (فرد): ۰۲۱-۸۵۲۵

refah-bank.ir

bankrefahkargaran

بانک رفاه کارگران

REFAH KARGARAN BANK

روابط عمومی بانک رفاه کارگران

اداره کل امور مالیاتی استان اصفهان

اداره کل امور مالیاتی استان اصفهان در نظر دارد مناقصه عمومی یک مرحله ای تأمین خودروی استیجاری سال ۱۴۰۵ را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس WWW.SETADIRAN.IR انجام خواهد شد.

– مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت: تا ساعت ۱۷ روز شنبه ۱۴۰۵/۰۳/۱۶

– مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: تا ساعت ۱۹ روز پنج شنبه ۱۴۰۵/۰۳/۲۸

– زمان بازگشایی پاکت ها: ساعت ۸ صبح روز شنبه ۱۴۰۵/۰۳/۳۰

(محل برگزاری مناقصه اداره کل امور مالیاتی استان اصفهان واقع در خیابان چهارباغ بالا می باشد)

شناسه: ۲۱۹۶۳۶۴

اداره کل امور مالیاتی استان اصفهان

نوبت اول

فراخوان خرید خدمات مشاوره عمومی دو مرحله ای (ارزیابی کیفی)

توجه: اعلام آمادگی جهت شرکت در این خرید خدمات مشاوره صرفاً بصورت الکترونیکی (توکن) و از طریق سامانه ستاد به نشانی www.setadiran.ir می باشد. **موضوع:** خرید خدمات مشاوره عمومی در مرحله ای شماره م م ۵۰۷۱/۰۵۰۰ مربوط به انجام مطالعات مهندسی تسهیلات مورد نیاز فروش و انتقال نفت و گاز جهت افزایش ظرفیت واحد بهره برداری و ایستگاه تزریق گاز ترنگس و توسعه میدان رودک

الف- شرح مختصر خدمات
انجام مطالعات مهندسی مقدماتی در بخش فرآیند، مکانیک لوله کشی و خط لوله، سیویل، برق، ابزار دقیق، خوردگی، حفاظت کاتدیک، بهداشت، ایمنی و محیط زیست، مخابرات، مهندسی مواد، تأسیسات مکانیکی، ساختمان، نقشه کشی و ارائه شرح خدمات EPC

ب- محل اجرای خدمات و مدت انجام کار
محل اجرای خدمات در شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب - شرکت بهره برداری نفت و گاز گچساران و مدت انجام آن ۱۲ ماه می باشد.

ج- برآورد کارفرما
برآورد کارفرما جهت انجام خدمات مبلغ ۱۸۸،۵۶۸،۵۴۲،۰۰۰ ریال می باشد.

د-شرایط مشاوران متقاضی

- مشاوران دارای گواهینامه خرید خدمات مشاوره معتبر حداقل پایه ۲ رشته نفت و گاز گرایش تأسیسات بالادستی روزمینی نفت و گاز یا حداقل پایه ۲ رشته خطوط انتقال نفت و گاز ضمن داشتن ظرفیت آزاد(معدای و ریالی) در رشته مشاوره در زمان ارزیابی کیفی عدم ظرفیت تعدادی - ریالی منتج به حذف از خرید خدمات مشاوره خواهد شد
- در تعیین برنده خرید خدمات مشاوره و در شرایط برابر، اولویت با شرکت های بومی استانی می باشد.

ه-محل و مهلت دریافت اسناد

از کلیه مشاوران واجد شرایط دعوت بعمل می آید طرف مهلت مقرر در این فراخوان جهت دریافت اسناد (ارزیابی کیفی) و اعلام آمادگی از طریق سامانه ستاد و به نشانی www.setadiran.ir مراجعه نمایند تا ارزیابی‌های لازم به استناد آئین نامه اجرائی بند هـ ماده ۲۹(این نامه خرید خدمت مشاور ۱۹۲۵۴۲ت ۲۲۹۸۶ت ۱۳۸۸/۱۰/۰۱)موضوع قانون برگزاری مناقصات نسبت به ارزیابی مشاوران و انتخاب فهرست کوتاه واجد شرایط) بر روی مدارک ارسالی مشاوران متقاضی بعمل آید. ضمناً جلسه حق الزحمه بر مبنای دستور العمل ارزیابی مالی خرید خدمات مشاوره به روش کیفیت و قیمت (QCBS) - به شماره ۱۴۰۰/۱۹۲۳۳ مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۲۰ امی باشد.

۱- مهلت اعلام آمادگی: بصورت الکترونیکی (غیر حضوری) و از ساعت ۸:۰۰ تا ساعت ۱۴:۰۵/۰۳/۲۸ تاریخ ۱۴۰۵/۰۳/۲۸
ضمناً می بایستی حداکثر ظرف مدت ۱۰روز مدارک ارزیابی کیفی خود را مطابق با اطلاعات درخواست شده در استعلام ارزیابی کیفی از طریق سامانه ستاد بگذارید. بدیهی است کارفرما این حق را برای خود محفوظ میدارد به مدارکی که شرایط مندرج در متن آگهی و استعلام ارزیابی کیفی را لحاظ ننموده اند ترتیب اثر ندهد. ضمناً ضریب تاثیر امتیاز فنی معادل ۵۰، حداقل امتیاز کیفی ۶۵ و حداقل امتیاز فنی قابل قبول ۶۰ می باشد.

محل، زمان تحویل و گشایش پیشنهادها

مشاوران واجد شرایط در مرحله ارزیابی کیفی مکلفند پیشنهادات فنی و مالی خود را حداکثر تا ساعت ۱۳:۰۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۳/۲۸ به صورت الکترونیکی و از طریق سامانه ستاد تسلیم نمایند. ضمناً پیشنهادات فنی در ساعت ۸:۳۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۳/۲۷ گشایش و قرانت خواهد شد و حضور نماینده مشاوران با معرفی نامه و کارت شناسایی معتبر بلامانع است.

همزمان ارائه معرفی نامه و کارت ملی برای مشاوران شرکت در خرید خدمات مشاوره و نمایندگان شرکتها در همه مراحل لازم و ضروری می باشد.

تذکر: حسب مورد ارائه یک نسخه اصلی از اسنادنامه شرکتها، آگهی تأسیس آخرین تغییرات ثبتی و هرگونه گواهی مبنی بر واجد شرایط بودن شرکت مطابق با مفاد آگهی الزامی می باشد.

شناسه: ۰۵۰-۲۱۹۵۰ <http://iets.mporg.ir> WWW.NISOC.IR

امور حقوقی و قراردادها - مناطق نفتخیز